

Demokraatia ja diktatuur kahe maailmasõja vahel.

ESITATUD ON EELDATAVAD VASTUSED.HINNATAKSE TÄISPUNKTIDES!!!

Avatud küsimuste korral lähtuda õpilaste loogikast.

1. Millised uued riigid tekkisid Euroopas I maailmasõja tulemusel? Märkige numbrid kaardilt. (5p.)
(2 riiki annavad 1 punkti)

Uued riigid: 1, 4, 5, 6, 8, 10, 15, 18, 19, 24

2. Nimetage 5 riiki, kus II maailmasõja alguseks kehtestus diktatuurirežiim ja 5 riiki, kus säilis demokraatia. Kirjutage riigi nimetus ja number kaardilt. (5 p.) (2 riiki koos numbriga annavad 1p.)

Diktatuuririigid:

Eesti nr.4 Ungari nr. 19

Läti nr.5 Bulgaaria nr. 25

Leedu nr.6

Poola nr.8

Itaalia nr.23

Austria nr.18

Hispaania nr. 22

Albaania nr. 26

NSVL nr. 7

Demokraatlikud riigid:

Norra nr.3

Prantsusmaa nr.16

Taani nr.11

Iirimaa nr.10

Tšehhoslovakkia nr.15

Soome nr.1

Rootsi nr.2

Inglismaa nr. 9

Belgia nr.4

Sveits nr. 17

Holland nr.13 (v.Madalmaad)

3. Kolm Euroopa riiki kaotasid sõltumatuse enne II maailmasõja algust. Nimetage need riigid, märkige number kaardilt ja riigid, kelle võimu alla nad läksid. (9 p.)

1: Austria(18) Saksamaa

2: Tšehhoslovakkia(15) Saksamaa

3: Albaania (26) Itaalia

4. Millist diktataarit iseloomustatakse(Hitler, Mussolini, Stalin) Märkige perekonnanime esimene täht. (10p.)

1. S
2. H
3. M
4. H
5. S
6. S
7. M
8. M
9. S
10. H

5. Balti riikides kehtestusid 1930.aastatel autoritaarsed režiimid. Nimetage riigijuhid ja režiimide kehtestumise aasta.(6p.)

Eesti K.Päts 1934

Läti K.Ulmanis 1934

Leedu A. Smetona 1926

6. Dateerige(kuupäev, kuu, aasta) I maailmasõja lõpp ja II maailmasõja algus.(2p.) Punkti saab vaid täieliku vastuse puhul.

I ms.lõpp 11.nov.1918 ,II ms.algus 1.sept.1939

7. Nimetage kolm diktatuurirežiimide kehtestumise põhjust 1920.-1930.aastatel.(3p.)

1. Majanduslikud probleemid, ülemaailmne nmajanduskriis
2. Puudus tugev opositsioon, tugevad demokraatlikud parteid
3. Vähene demokraatia kogemus
4. Rahulolematuse I maailmasõja tulemustega jne.

8. Millisele riigile olid iseloomulikud järgmised mõisted? Märkige numbrid.(10p.)

Itaalia	Saksamaa	NSVL
1 5	3 7 9 10	2 4 6 8

9. Dateerige (aasta,aastad) järgmised tunnused.(5p.)

- 1) **1929**
- 2) **1933,1934**
- 3) **1938**
- 4) **1919**
- 5) **1936-1939**

10. Diktatuuririikidele oli iseloomulik isikukultus.Kuidas nimetati liidrit: (2p.)

Saksamaal:füürer(Führer) Itaalias: duce

11. Kes on fotodel? Kirjutage isiku perekonnanimi ja riik.(8p.)

1. **F.D.Roosevelt USA**
2. **B.Mussolini Itaalia**
3. **K.Ulmanis Läti**
4. **V.Uljanov(Lenin) Venemaa**

12. Pärast K.Pätsi riigipööret algas Eestis «Vaikiva ajastu»periood.Millised olid selle tunnused? (3p.)

1. **Laiali saadeti Riigikogu.Riigikogu vaikivas olekus**
2. **On sisse viidud tugev tsensuur.Massikommunikatsioon kontrolli all**
3. **Keelustatud poliitiliste parteide tegevus jne.**

13. Mida tähendavad lühendid?(3p.)

NSDAP – Saksa Natsionaalsotsialistlik Töölispartei
Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei
NKVD– siseasjade rahvakomissariaat;julgeolekuorgan NSVL-s
GULAG- vangilaagrite süsteem NSVL-s; Laagrite valitsus

14. Võrrelge diktatuure NSVL-s ja hitlerlikul Saksamaal.Tooge välja kaks sarnasust ja kaks erinevust.(4p.)

Sarnasused:

- 1) **ainupartei võim**
- 2) **domineerib üks ideoloogia**
- 3) **opositsiooni likvideerimine**
- 4) **agressiivne välispoliitika**
- 5) **juhikultus jne.**

Erinevused::

- 1) **NSVL-s riiklik omand,natsionalisberimine; Saksamaal eraomandi säilimine**
- 2) **NSVL-ideoloogiaks internatsionalism,kommunism;Saksamaal-natsinaalsotsialism**
- 3) **Saksamaal-antisemitism,NSVL-s ametlikult pole jne.**

15. Millist sümbolikat kasutasid: (3p.) Punktid saab,kui on selgitusest aru saada.

Natsionaalsotsialistid-svastika,haakrist

kommunistid-viisnurk,sirp ja vasar

fašistid- fascio(vitsakimp)

16. Võrrelge demokraatid ja diktatuure.Tooge näide igast valdkonnast.(8p.)

<i>Valdkond</i>	<i>Diktatuuririigid</i>	<i>Demokraatlikud riigid</i>
<i>Ideoloogia</i>	domineerib üks ideoloogia	Pluralism;mitmeparteisüsteem
<i>Ühiskonnaelu</i>	Tsensuur,piirangud	Sõnavabadus,mõttevabadus
<i>Majandus</i>	Riiklik kontroll majanduse üle	Vaba,turumajandus

Jne.

17. *Mis eristab totalitaarset autoritaasest režiimist? (4 p.)*
- 1. ainuparteisüsteem**
 - 2. üks ideoloogia**
 - 3. täielik tsensuur, range kontroll**
 - 4. massilised repressioonid jne.**
18. *Seletage mõisted: (6p.)saab punkti, kui avab oma sõnadega mõiste*
- Vapsid- **Vabadussõjalaste liikumine Eestis**
Fascio di Combaettimento - «**Võitlusliit**» Itaalias
«Pikkade nugade öö» - **operatsioon, mille käigus Hitler kivideeris parteisisese opositsiooni**
Komintern-Kommunistlik Internatsionaal, rahvusvaheline kommunistlike, sotsialistlike ja töölisparteide ühendus
Ülemaailmne majanduskriis– **1929-1933, kriis, mis haaras kogu maailma majanduselu**
Rahvarinne-moodustus Prantsusmaal 1930.II poole, erinevate poliitiliste jõudude ühendus
19. *Millised riigid, kas demokraatlikud või diktatuuririigid teostasid: (2p.)*
- lepituspoliitikat: **demokraatlikud (Inglismaa, Prantsusmaa)**
isolatsioonipoliitikat: **demokraatlikud (USA)**
20. *Millist diktatuuririigile iseloomulikku tunnust karrikeeritakse? Põhjendage. (2p.)*
- Iseloomulik joon: ühe partei või ühe idoloogia domineerimine**
Põhjendus: Palju võimalusi